

Lärarhögskolan i Stockholm
Institutionen för individ, omvärld och lärande

KURSPLAN

I1084B

Reviderad:

Versionsnr: 3

FUNKTIONSHINDER, DELAKTIGHET OCH LÄRANDE, 10 POÄNG **Disability, Participation and Learning, 10 points (15 ECTS)**

LÄRDOK-kod: I1084B

1 BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen omfattar 10 poäng inom 1-20 poängsnivån och är en breddningsspecialisering i lärarprogrammet i ämnet specialpedagogik. Den kan även läsas som fristående kurs. Kursen vänder sig till studenter som ämnar arbeta med barn/unga/vuxna från 1 års ålder upp till vuxenutbildning (förskola, förskoleklass, grundskola, särskola, specialskola, gymnasieskola, specialskola, vuxenutbildning). Kursansvarig institution är Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursplanen är beslutad av prefekten vid Institutionen för individ, omvärld och lärande 2005-03-02 och fastställd av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning 2005-03-14. Revidering av kursplanen är beslutad av Institutionen för Individ, omvärld och lärande 2005-11-02 och fastställd av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning (GRUFF) 2005-12-21. Revidering av litteraturlistan beslutades på kursplaneutskottets möte den 2007-09-14

2 FÖRKUNSKAPSKRAV

För tillträde till kursen som breddningsspecialisering i lärarprogrammet krävs att vara antagen till lärarprogrammet samt ha genomfört Grundkurs i specialpedagogik 1-10 poäng eller motsvarande.

För tillträde till kursen som fristående kurs krävs lärar-, förskollärar- eller fritidspedagogexamen eller annan högskoleexamen om minst 80 poäng samt Grundkurs i specialpedagogik 1-10 poäng eller motsvarande.

Som motsvarande bedöms specialpedagogisk inriktning i lärarprogrammet, speciallärarexamen, specialpedagogexamen eller antagen till och minst godkänt resultat från specialpedagogiska programmet 1-20 poäng.

3 SYFTE

Kursens övergripande syfte är att studenten utvecklar fördjupade kunskaper för att förebygga och åtgärda svårigheter i lärandemiljöer. Vidare är syftet att studenten utvecklar förmåga att:

- Finna pedagogiska lösningar på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå.
- Leda grupper utifrån delaktighetsperspektiv.
- Undersöka, reflektera och använda dokumentation som arbetssätt.
- Kartlägga skillnader mellan individers förutsättningar och miljöns krav.
- Arbeta tillsammans med föräldrar utifrån ett delaktighetsperspektiv.

4 INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen består av ett moment om 10 poäng, varav 2 poäng VFU för studerande inom lärarprogrammet alternativt fältstudier inom egen verksamhet för studerande på fristående kurs. Kursen bygger på tvärvetenskaplig grund med

utgångspunkt i de beteendevetenskapliga, samhällsvetenskapliga och medicinska/biologiska forskningsfälten. Arbetsformer i kursen är VFU/fältstudier, föreläsningar, självständigt individuellt arbete, arbete i grupper, och inlämningsuppgifter. IKT, informationsteknik och kommunikation med hjälp av Internet används. Lärare och deltagare skall i samråd konkretisera kursens syften och formulera mål för undervisningen. Vid frånvaro skall ersättningsuppgift genomföras efter överenskommelse med kursansvarig. Kursen utvärderas i samråd mellan studenter och lärare samt elektroniskt. Kursvärderingen är en del av kursutvecklingen.

Den verksamhetsförlagda utbildningen/fältstudier skall ge erfarenheter av och insikter i:

- lärande, lärandets variationer och delaktighet
- hur specialpedagogiskt arbete kommer till uttryck och är organiserat i olika skolformer och ämnen
- värdegrundsfrågor med utgångspunkt från måldokument och lärandesituationer
- planering och genomförande av pedagogisk aktivitet i samråd med VFU-handledare alt i egen yrkesverksamhet för studerande i fristående kurs.
- observera och analysera socialt samspel i förskolerummet/klassrummet

Innehåll:

- Grundläggande kunskap om de vanligaste funktionshindren med utgångspunkt från individens och omgivningens möjligheter och begränsningar i lärandesituationen
- Miljö- och riskfaktorer för barn och unga, inkl psykosocial problematik och koncentrationssvårigheter
- Värdegrund och kulturella skillnader
- Individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram
- Kommunikation i ett helhetsperspektiv

Under VFU/fältstudier dokumenterar och reflekterar studenten över:

- Fördjupning av eget valt funktionshinder inom det specialpedagogiska fältet i partnerområdet/egen yrkesverksamhet
- Barns och ungas lärandemiljöer kopplat till skolans styrdokument med fördjupning på ICF

Vidare ingår forskningsmetodiska inslag, demokratifrågor, mänskliga rättigheter och "en skola för alla". Genusperspektiv ingår dels i kurslitteratur, dels i form av föreläsning.

5 EXAMINATION

I kursen ingår en individuell skriftlig examinationsuppgift som graderas U/G/VG samt en gruppuppgift som redovisas muntligt och skriftligt och graderas U/G. Bägge uppgifterna är knutna till VFU/fältstudier.

Som betyg på kursen används något av uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att erhålla betyget Godkänd på hel kurs krävs godkänt resultat på bägge examinationsuppgifterna samt att inlämningsuppgifter genomförts. För att erhålla betyget Väl Godkänd på hel kurs krävs dessutom väl godkänt resultat på den individuella examinationsuppgiften.

Studenter som godkänts på kursen ska på begäran erhålla kursbevis.

6 KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Kurslitteraturen omfattar en del gemensam litteratur och en del väljs individuellt. Det förutsätts att studenten aktivt söker och föreslår relevant litteratur i anslutning till kursinnehållet.

Obligatorisk gemensam litteratur

Bakk, A. (2004). *Omsorgsboken: En bok, om begåvningsmässiga funktionshinder* Ann Bakk, Karl Grunewald. Stockholm: Liber (396 s)

Høien, T., & Lundberg, I. (2001). *Dyslexi frå teori til praktik*. Stockholm: Natur & Kultur. (359 s)

alternativt Frost, J. (2002). *Läsundervisning. Praktik och teorier*. Stockholm: Natur & Kultur. (256 s)

Fyhr, G. (1999). *Den "förbjudna sorgen"*. Stockholm: Sfh. (47 s)

Torstensson-Ed, T. (2003). *Barns livsvärld*. Lund: Studentlitteratur (192 s)

Gustafsson, A. (2004). (red) *Delaktighetens språk*. Lund: Studentlitteratur. (237 s)

Grunewald, K. (1996). *Medicinska omsorgsboken*. (4:e rev. upplagan). Stockholm: Natur och Kultur, 328 s.

Lagerheim, B. (1994). *Att utvecklas med handikapp: möjligheter och begränsningar hos barnet, familjen och omgivningen*. Stockholm: Almqvist & Wiksell. (242 s).

Mattsson, L. (2004). *Janus Korczak och barnens värld*. Lund: Studentlitteratur. (156 s).

Roll-Pettersson, L. (2001). *Parents talk about how it feels to have a child with a cognitive disability*. European Journal of Special Need Education, 16 (i), 1-14.

SOU 1997:108 Kapitel 2. Att ha makt över språket - en rättvis och demokratisk fråga (s. 15-59) och kapitel 4. När barn/inte/lär sig läsa och skriva. (s. 11-139, s. 251-261. *Att lämna skolan med rak rygg*. Slutbetänkande av Läs- och Skrivkommittén. Stockholm: Fritzes

Socailstyrelsens fältgrupp (2003) *Egen bedömning av delaktighet enligt ICF* (12 s)

Samtliga styrdokument för förskola och skola ingår som kursmaterial. Till detta tillkommer valbar litteratur om ca 800 sidor som väljs i samråd med kursansvarig. Inom ramen för den valbara litteraturen ska väljas nödvändig litteratur för arbete med VFU/fältstudier och fördjupning i valt funktionshinderområde.